దీర్ఘవ్యాధులకు ఉత్తమ సిద్ధ వైద్యం!

హస్తప్రయోగం, అంగము చిన్నదై అవసరకాలమందు అసంతృప్తి, శుక్లనష్టము, నపుంసకత్వము, హెర్నియా, చర్మవ్యాధులు పోస్టు ద్వారా కూడా వైద్యంచేయబడును.
వరిబీజము(బుడ్డ), మూత్రవ్యాధులు ఆపరేషన్ లేకుండ కుదుర్చబడును.

డా॥ దేవర, షాప్ 551, మార్వాడి గుడి వద్ద, తెనాలి.

బ్రాంచి 26, నార్త్ ఉస్మాన్ రోడ్, మద్రాసు 17.

ఇంకా పొడుగు ఎదగండి

2"—8"

నూతన శాస్త్ర పద్ధతులతో వ్యాయామములతో ఎక్కువ పొడుగు ఉండి ఆరోగ్యవంతులు అవండి. స్త్రీ, పురుషులకు ఇద్దరకు అనువైనది. దీని వంటి కోర్సు, లోక ప్రసిద్ధం మరొకటి లేదనుట అతిశయోక్తి కాదు. వివరములు హిందీలోగాని, తెలుగులోగాని ఉచితం.

TOTAL HEALTH (P.M.)
KINGSWAY DELHI 110009.

యోగము - జూదము

పేకాటలో గెలవాలంటే స్వహస్తంలో పేకముక్కలు ఉండవలసిన తీరుతెన్నుల గురించి అన్ని విషయాలు పుస్తకంలో ఉన్నాయి. రు 10/- M.O. పంపండి. V.P. లేదు.

Dr. గోరంట్ల మదనమోహనరావు, M.A.Ph.D.,
చిన్నగంజాం(P.O.) వయా సంతరావూరు, అద్దంకి తాలూకా, ప్రకాశం జిల్లా.

దేహపుష్టికి ఆరోగ్యానికి
మండిగ-డి గోపాలాచార్యులవారి
జీవామృతం
1898 నుండి ప్రసిద్ధి గాంచినది
ఆయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేటు) లిమిటెడ్
మద్రాసు 17.

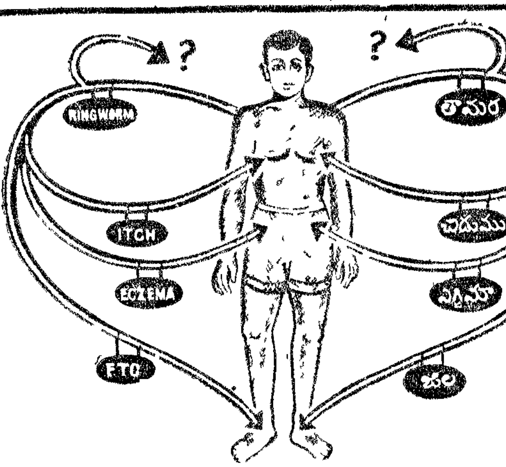

ఎ.జెస్
రింగ్ సోలిన్

తామర, చిడుము మరియు ఎగ్జిమా మున్నగు చర్మవ్యాధులకు శ్రేష్ఠమైనది

SAGSONS CHEMICAL CO.,
MADRAS-81

స్టాకిస్టు: మెస్సర్స్: రియల్ కెమిస్ట్సు, విజయవాడ—1

ఆఫీసునుంచి బాగా అలసిపోయి ఇల్లు చేరేడు అతను. కాసేపు బయటికి వెళ్ళి చల్లని గాలి పీల్చి రావాలనిపించింది. మొహం కడుక్కొని, బట్టలు మార్చుకుని జోళ్ళు వేసుకుంటూ వుండగా వంట గదిలో నుంచి చేతులు తుడుచుకుంటూ ఆమె వచ్చింది. ఆమె వెనుకనే కమ్మటి మసాలా వాసన కూడా వచ్చింది. వాసి కొస్తున్న గాక ఆ వాసన అతని నోట్లో నీళ్ళూరించింది.

'బయటికి వెళ్తున్నారా?' అని అడిగింది ఆమె.

'ఏం వెళ్ళకూడదా?' అన్నాడతను.

'వెళ్ళొచ్చు. త్వరగా వస్తారుగా?'

'ఆలస్యంగా రాకూడదా?'

'రావచ్చు; కాని త్వరగా వస్తారేమోనని అడిగాను.'

'త్వరగా ఎందుకు రావాలి?'

'నేను రమ్మంటున్నాను గనుక.'

'అదే నీవు ఎందుకు రమ్మంటున్నావని అడుగుతు.'

'అబ్బ ప్రతివిషయానికీ ప్రశ్నల్తో చీల్చి చెండాడుతారు.'

'అది నా ప్రశ్నకి సమాధానమా?'

'రొయ్యలు తీసుకున్నాము, వేపుడు చేసాను. త్వరగా మీరు తిరిగి వస్తే అందరం కూర్చుని సరదాగా భోజనం చేద్దామని నా ఉద్దేశ్యం' అంది.

ఆ మాటకి అతను మౌనంగా వుండి పోయేడు. రొయ్యల వేపుడు అంటే అతను బాగా ఇష్టపడుతాడు. ఒక్కొక్కడికి ఒక్కొక టంటే బాగా ఇష్టం. అతని ఆఫీసరుకి, స్టాఫుని ఏడిపించటమంటే ఎంతో ఇష్టం. ప్రతి దానికి మెలికలు పెట్టి వేధిస్తాడు. మనిషి ఎదురవగానే ఏలాగ సాధించాలా అని ఆలోచనలుచేస్తాడు. మాటల్తో చిత్రవధచేస్తాడు. అతను ఆ ఆఫీసరుకి పర్సనల్ సెక్రటరీ. అందువలన ఆ ఆఫీసరు ఏలాగ స్టాఫుని ఏడిపించి ఆ తర్వాత ఎంత ఆనందంతో కిసకిస లాడతాడో అతనికి బాగాతెలుసు. ఇదంతా ఆ ఆఫీసరు ఎందుకలాగ చేస్తాడో అర్థంగాక లెగని ఆలోచనలు చేస్తాడతను. ఎంతగా ఆలోచించినా సమాధానం దొరకదు.

బయటికి వచ్చి వీధిలో పడ్డాడతను.

సాయంత్రపు నీరెండ పల్చగా ఎర్రగా వుంది. గాలి అసలు ఆడటంలేదు. వీధులన్నీ ఉమ్మ మయంగా వున్నాయి. సుహాలు

ప్రశ్న

పాలడుగు వేంకటేశ్వరరావు

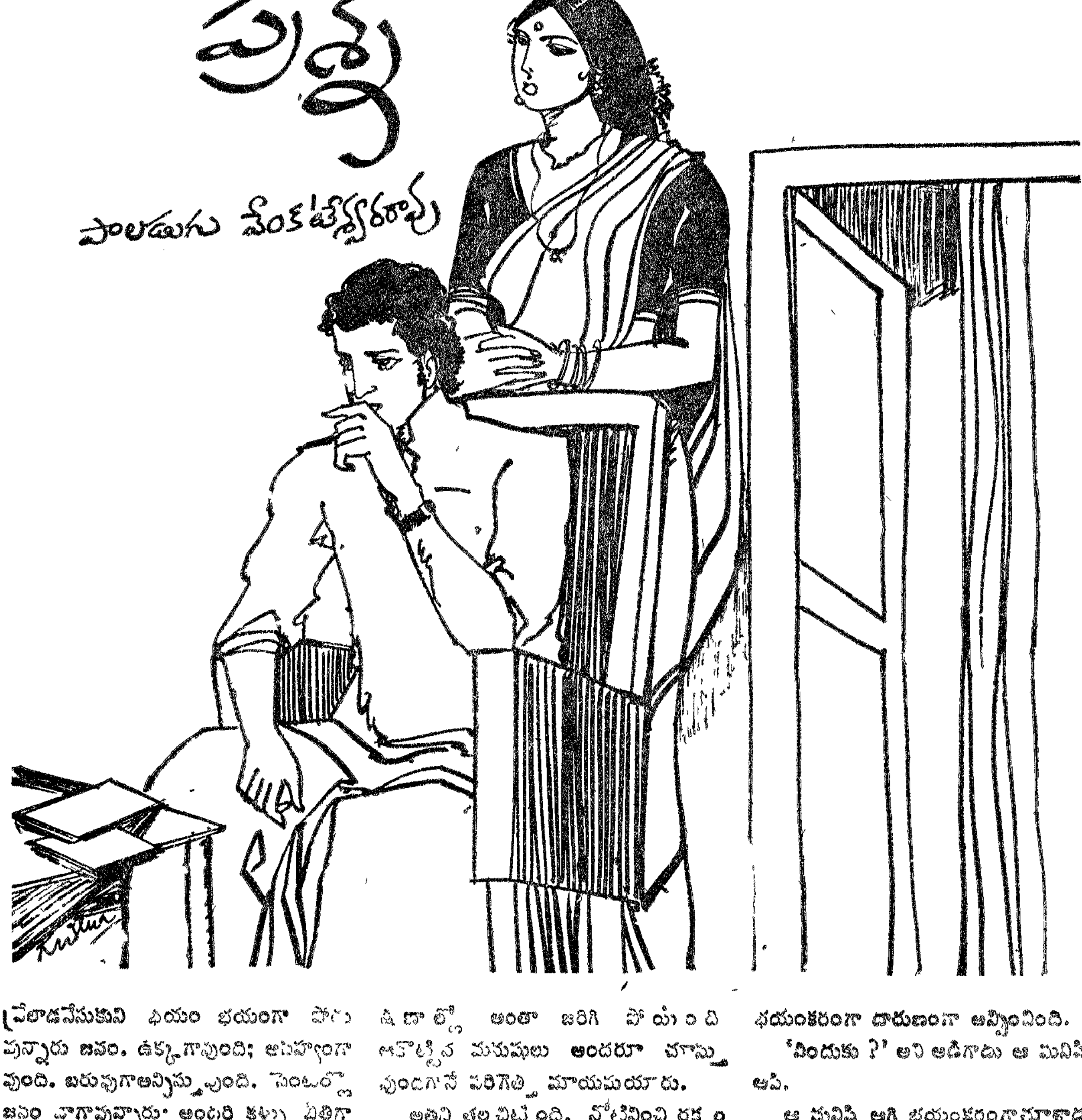

ప్రేలాడనేసుకుని భయం భయంగా పోతున్నారు జనం. ఉక్కగావుంది; అసహ్యంగా వుంది. బరువుగాఅన్పిస్తుంది. సెంటర్లో జనం వాగావున్నారు. అందరి కళ్ళు ఏతిగా అన్పిస్తున్నాయి. భయం భయంగా చూస్తున్నారు.

అంతలోనే హడావుడి జరిగింది.

ఆయిదారుగురు మనుషులు ప్రక్కనున్న సందునించి పరుగెత్తుకుని వచ్చారు. వాళ్ళ చేతుల్లో కర్రలు వున్నాయి. అందులో ఒకడు సెంటర్లో నిలబడివున్న ఒకమనిషిని రెక్కలు విరిచి పట్టుకున్నాడు మిగిలిన వాళ్ళుకర్రతో ఆ మనిషినికసితీరాకొట్టారు. జనం అందరూ చూస్తూనే వున్నారు. క్షణాల్లో అంతా జరిగిపోయింది ఆకొట్టిన మనుషులు అందరూ చూస్తు వుండగానే పరిగెత్తి మాయమయ్యారు.

అతని తల చిట్లింది. నోటినించి రక్తం వీరగా కారుతోంది చేతులు, భుజాలు దెబ్బలకి వాచి వదునులు కట్టాయి.

'అరె!'

'అరెరె!'

'అయ్యో!'

అంటూ ఆశ్చర్యపడిపోయిన జనాలు అడుగుకూడా ముందుకివెయ్యలేక పోయేరు. దెబ్బలు తిన్న ఆ మనిషి దులుపుకుని వెళ్ళిపోతూ 'అతనికి' ఎదురయ్యేడు. వాచి వుబ్బిన మొహం ఆరి వీరగా గడ్డకట్టిన రక్తం—భయంకరంగా దారుణంగా అన్పించింది.

'ఎందుకు?' అని అడిగాడు ఆ మనిషిని ఆపి.

ఆ మనిషి ఆగి భయంకరంగా చూశాడు.

'వాళ్ళు అందరు కల్సి నన్ను పక్కడ్సి చేసి ఎందుకలాగ కొట్టారు?'' ఆ మనిషి కసిగా కాండ్రించి వూశాడు. అతన్ని కరారగా నమిలి మింగేసేటట్టుగా చూశాడు. ఆ కళ్ళనిండా ప్రతిధనం కన్పించింది. ఆ మనిషి మారు మాట్లాడకుండా చకచకా వెళ్ళిపోయాడు

ప్రశ్న అన్నది విషయ వివేచనకి ఆధారమే. కాని అన్ని ప్రశ్నలూ సమాధానాలకి అర్హత పొందలేవు. అది అడిగేవాడికి

ధర్మ పథం

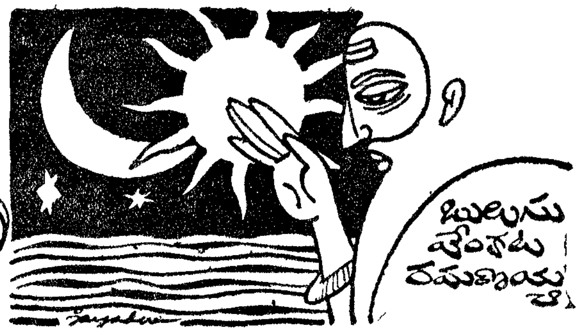

బులుసు వేంకట రమణయ్య

తులసి మహిమ

తులసి లక్ష్మీదేవి అంశం వల్ల ఏర్పడిందని చెప్తారు. అందువల్లనే అది విష్ణుదేవునికి మిక్కిలి ప్రియమైనది. బిల్వం శివపూజకులకు మాత్రమే పనికి వస్తుంది. కాని తులసి మతత్రయం వారికీ పూజనీయమైనది. ప్రాచీన సంప్రదాయం, ఆచారాలు పాటించే ప్రతి గృహంలోను తులసి చెట్టు ఉంటుంది.

ఇంటికి ముందుంటే అంగణంలోనూ, ముందు, వెనుక ఇండ్ల మధ్య భాగంలోనో, వెనుక భాగంలోనే [illegible] తులసి కోట కట్టించి, అందులో తులసి మొక్కను నాటి అక్కడ దీపారాధన చేసి, పూజ చేసి నీరు పోస్తూ దానిని పెంచుతారు. కొందరు ఇత్తడితోను, శ్రీమంతులు వెండితోను తులసి కోటలను తయారు చేయించి, [illegible] కోరినచోట్ల వాటిని ఉంచుతూ పూజించడం ఉన్నది.

దేవాలయాల్లో తీర్థప్రసాదంలో తులసీ తీర్థమును ఇవ్వడం ఆచారం. గంగానదీ జలానికి ఎంత పవిత్రత ఉన్నదో తులసీ తీర్థానికి అంత పవిత్రత ఉంది. అది ఆరోగ్యకరమైనది కూడా.

తులసిచెట్టు గాలి తగిలినంత మేర దోమలు మొదలైన క్రిమి కీటకాలు, తేళ్ళు, పాములు చేరవు. తులసీ దళాలు, తులసి తీర్థము అనేక రోగాలను నివారిస్తాయి. ఇప్పుడు కోర్టులలో భగవద్గీత, ఖొరాను, బైబిలు ప్రమాణం చేసి చెప్తూ ఉన్నట్లే మునుపు మద్రాసు హైకోర్టు మొదలైన న్యాయస్థానాలలో తులసి తీర్థం పట్టుకొని "సత్యమే చెప్తున్నాను" అని ప్రమాణం చేయించడం ఉండేదట! ఆ పద్ధతి యిప్పుడు మారిపోయింది.

"యన్మూలే సర్వ తీర్థాని
యన్మధ్యే సర్వ దేవతాః,
యదగ్రే సర్వ వేదాశ్చ
తులసీం తాం నమామ్యహమ్."

అనే శ్లోకాన్ని బట్టి సర్వతీర్థాలు, సర్వ దేవతలు, సమస్త వేదాలు తులసిలో నెలకొన్నట్లు మనపూర్వుల విశ్వాసంగా తెలుస్తున్నది.

దంతధావనానికి పుల్ల విరిచేటందుకు వేపచెట్టును కూడా ప్రార్థించాలిట! పూజ కోసం చెట్టునుంచి తులసీ దళాలను తుంచేటప్పుడు ప్రార్థించకుండా ఉండడం భావ్యం కాదుకదా!

ఆ ప్రార్థనా శ్లోకాన్ని వినండి—

'తులస్యమృత సంభూతే
సదా త్వం కేశవ ప్రియా,
కేశవార్థం లునామి త్వాం
వరదా భవ శోభనే'

ఓ తులసీ! నీవు అమృతం వల్ల పుట్టినదానవు నీయందు విష్ణువుకు ఎంతో ప్రియం. ఆ విష్ణువును పూజించడానికే నీ దళాలను కోస్తున్నాను. [illegible] నన్ను అనుగ్రహించు—అనిదీని అభిప్రాయం ★

ప్రశ్న

చెప్పేవాడికి గల పరస్పర తారతమ్యాన్ని బట్టి వుంటుంది. ఆ మనిషి ఆ ప్రశ్న లన్నిట్నీ దులిపేసుకొని వెళ్ళిపోయాడు కాని ఆఫీసరు వేసిన ప్రశ్నని అలాగే దులిపేసుకొని వెళ్ళిపోగలడా అతని క్రింద పని చేసే స్టాఫు ?

అతని మనసు [illegible] అయిపోయింది.

అవమానంలో, అతను క్రుంగిపోయాడు
లజ్జతో అతని శిరస్సు వాలిపోయింది
ఎందుకీ అవమానమూ, లజ్జా ?

అతని ఎదుటే అంత ఘోరం జరిగిపోయింది. హింస విశృంఖల విహారం చేసింది. అందుకు అతను కారకుడా ? అతనికి ఏమిటి సంబంధం జరిగిన దారుణాన్ని ప్రత్యక్ష సాక్షిగా అతను వుండటమే ఆ సంబంధం.

అయితే ?!

అయినా కూడా — అవమానమూ. లజ్జా.

నేరంగా అనిపించింది.

గిల్టీగానూ అనిపించింది.

తల వంచుకుని సాగిపోయాడు.

క్షణాల్లో అంతా జరిగిపోయింది. క్షణాల్లోనే మరలా మామూలుగానే సాగిపోతూ వుంది అంతా మామూలుగానే జరిగిపోతూ వుంది అందరూ ఎవరి పనుల మీద వారు పోయివస్తూనే వున్నారు.

దుమ్ము దుమ్ముగా, వుంది, దుర్భరంగా వుంది.

ఆ దుమ్ము నించి దూరంగా సాగిపోయాడు అతను.

దూరంగా వూరినుంచి దూరంగా వెళ్ళిపోయాడు. వూరి బయట చెరువు కట్ట [illegible]డు. దూరంగా రోడ్డుమీద [illegible] కార్లు, లారీలు, బస్సులు శబ్దం చేసుకుంటూ వెళ్తున్నాయి.

చెరువునిండా నీరు వుంది.

నీరు స్వచ్ఛంగా నిర్మలంగా వుంది.

ఆ నీళ్లలో చేపలు ఈదులాడుతున్నాయి.

చిన్నవి పెద్దవి చేపలు! తోకాడిస్తూ కుంటూ విలాసంగా విహరిస్తున్నాయి.

కాని— అల్లంత దూరాన
నీళ్లలో నిలబడి
నిశ్చల యోగి పుంగవుడిలాగా!
కర్మిష్ఠి మొహం పెట్టి
దగ్గరకి వచ్చిన ఆ చేపల్ని గుటకాయస్వాహా చేస్తున్నది ఒక కొంగ
నిర్దయగా, నిర్భయంగా అది తన పని సాగించుకుంటున్నది

'ఉష్' కసిగా అరిచి చేతులు వూపాడతను ?

ఏందుకు ?

ఆ కొంగ ఎగిరింది అంతలికి పోయి ఆ చివరి ఒడ్డున వాలింది. నీళ్ళలో నిల్చింది. తన పని తాను చేసుకుంటు పోతున్నది.

కసిగా పళ్ళు కొరుక్కున్నాడతను.

అవమానంతో తల వంచుకున్నాడు. తన చేతకాని తనాన్కి సిగ్గు పడ్డాడు.

అక్కడ నిలబడలేక పోయాడు.

చెరువు కట్ట దిగి దూరంగా నడిచాడు.

ఒక చెట్టు వుంది. అది బోసిగా వుంది. ఎక్కడో ఒకటి లరా ఆకులు మిగిలివున్నాయి. వెనక కాళ్ళమీద నిలబడి ఆ మిగిలిన ఆకుల్ని అందుకుని త్రెంపి తింటూ వుంది ఒక మేక పిల్ల. ఆ చెట్టు గిలగిల లాడుత్తు వున్నట్టుగా వూగింది

ఆ పక్కనే బల్లపరుపు బండ వుంది.

ఆ బండమీద నడుంవాల్చి తల క్రింద చేతులు పెట్టుకుని పడుకున్నాడు, అతను. పైకి ఆకాశంలోకి చూశాడు నల్లటి మబ్బు తునకలు పరుగు పెడ్తున్నాయి. వాట్ని తరుము కుంటు కసిగా వెంబడిస్తు న్నది గాలి.

భూమి మీద ఉక్కగా వుంది.

భరించ రానంతగా వుంది.

అంతలోనే—

'మే ! మే.'

హృదయ విదారకమయిన అరుపు.

అతను లేచి కూర్చున్నాడు.

ఒక అడవి కుక్క క్రూరంగా చూస్తూ నిలబడి వుంది.

ఆ కుక్క అతను చూస్తు వుండగానే ఆ మేకపిల్ల మీదికి దూకింది.

అంతలోనె మేకను పట్టుకుని కోరల్తో చీల్చింది. బొళ బొళా ఎర్రగా రక్తం జారింది. ఎర్రటి కండ బయటికి వచ్చింది.

మే... మె.

ఆర్తనాదం చేసింది- మేక. గిలగిలలాడి వ్రేలాడింది.

'ఛీ... ఛీ... హేయ్' గట్టిగా అరిచాడు అతను కళ్ళు బైర్లు కమ్మాయి మేకను ఈడ్చుకొని కుక్క పొదల్లోకి మాయ మయింది.

క్షణాల్లో అంతా నిశ్శబ్దంగా ప్రశాం గా అయింది.

ఏందుకు!?

కసిగా పళ్ళు నూరాడతను.

అవమానంతో తల వంచుకున్నాడు.

సిగ్గుతో క్రుంగి పోయాడు

నీరసంగా మిగిలిపోయాడు

ఎర్రని ఎరుపు ఆకాశం ఎర్రగా అయింది కాసేపటిలోనే ఆ ఎరుపు మాయ మయింది. ఆ ఎరుపుని చీకటి మింగేసింది నల్లని చీకటి ప్రపంచాన్ని ఆక్రమించింది.

అతని గుండెలు గుబగుబ లాడాయి: అతను లేచేడు.

చెరువుమీద ప్రశాంతంగా వుంది. నీళ్ళు నిశ్చలంగా వున్నాయి ఆ నీళ్లలో నిలబడి వున్న కొంగ చీకటో తెల్ల తెల్లగా కనిపిం చింది.

అతను వూళ్ళోకి వచ్చాడు.

బజార్లో జనం క్రిక్కిరిసి వున్నారు. ఉక్కగా వుంది దుమ్ము అసహ్యం. భయం అన్పించింది. గబగబ నడిచేడు. మనుషుల మధ్య నుంచి సందు చేసుకుంటూ నడిచేడు

ఇల్లు చేరేడు

ఇంట్లో దీపం వెలుగుతూ వుంది.

అతని కోసం ఎదురు చూస్తూ వుంది ఆమె.

'వచ్చారా?' అంది ఆమె. ఆ పలక రింపులో నీరసం వుంది.

'ఏం రాకూడదా?'

'అదికాదు. ఆలస్యం అయిందేమని?'

'ఆలస్యం అవకూడదా?'

'ఎందుకవగూడదు? అందుకే ఇలాగ యింది!'

'ఎలాగయింది?'

'మీ కోసం ఎదురు చూస్తూ పరధ్యా నంగా వుండిన నన్ను, ఏమార్చి లోపల్కి దూరబడింది.'

'... ...'

'ఎవరా దూరబడిందని అడగరేం?'

'అడగకపోతే చెప్పవా?'

'ఎందుకు చెప్పను? అలాగ దూరబడిన ఆ కుక్క 'రొయ్యల వేపుడు' పూర్తిగా తినేసింది' విచారంగా అంది ఆమె. అని నిట్టూర్చింది

అతను నిశ్చేష్టుడయాడు.

రొయ్యల వేపుడంటే అతనికెంతో ఇష్టం. అతనికెంతో ఇష్టమనే కోరి ఆమె ఆ కూర వండింది కాని అది నోటి దాకా రాకముందే కుక్కకి ఆహారమయింది.

అతను క్రుంగిపోయాడు!

నిశ్శబ్దంగా వుండిపోయాడు.

'లేవండి మరి' అందామె.

'ఎందుకు?'

'ఇప్పటికే ఆలస్యమయింది. ఏ పచ్చడి తోనయినా కలుపుకుని నాలుగు మెతుకులు మింగాలిగా' అంది

అతను లేవలేదు కాని—

అతని ఎడమచేతిమీద చుర్రుమంది.

అనియంత్రితంగానే కుడి చేత్తో అక్కడ ఛళ్ళుమని కొట్టాడు దీపం వెలుగులో అరిచేతిని చూసుకున్నాడు. అరిచేతిని ఎర్రగ రక్తం మరక ఆ మరక మధ్య చచ్చిపడివున్న దోమ పుంగిపుడు. అది జరగటాన్కి క్షణం పట్టలేదు

ఆ దోమ తనని ఎందుకు కుట్టింది ?

దాన్ని తను ఎందుకు కొట్టాడు ?

అది ఎందుకు చావాలి ?

ఇది పాపమా ? అయితే ఆ బాధ్యత ఎవరిది ? అందుకు కారణమేమిటి ? ఈ కార్యకారణ సంబంధమేమిటి ? ఇది ఇలాగ జరగటం ఏందుకు ?

అవును, ఎందుకు ?

ఏందుకో ?!

అతనికి — ప్రశ్న మిగిలింది. అందుకే అతను అవమానంతో క్రుంగిపోయేడు. సిగ్గుపడి తల వంచుకున్నాడు